

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

На № 3345/5/99-00-05-04-01-05
від 02.04.2020

Державна податкова служба
України

Національний банк України розглянув лист Державної податкової служби України і в межах компетенції повідомляє.

1) Щодо оплати товарів (послуг) за рахунок кредитних коштів.

Відповідно до Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (далі – Закон), переказ коштів – рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому у готівковій формі. Для проведення переказу можуть використовуватися кошти як у готівковій, так і в безготівковій формі (статті 1 та 4 Закону).

Зарахування коштів на рахунок клієнта здійснюється як шляхом внесення їх у готівковій формі, так і шляхом переказу коштів у безготівковій формі з інших рахунків (стаття 7 Закону).

За договором банківського рахунка банк зобов'язується, зокрема виконувати розпорядження клієнта про перерахування відповідних сум з рахунка та проведення інших операцій за рахунком. Якщо відповідно до договору банківського рахунка банк здійснює платежі з рахунка клієнта, незважаючи на відсутність на ньому грошових коштів (кредитування рахунка), банк вважається таким, що надав клієнтові кредит на відповідну суму від дня здійснення цього платежу (статті 1066 та 1069 Цивільного кодексу України).

Слід зазначити, що оплата товарів (послуг) може здійснюватися платником за рахунок власних та/або наданих банком кредитних коштів, як з поточного рахунку платника так і з рахунку для обліку кредитної заборгованості/рахунку кредитодавця.

З огляду на зазначене, здійснення розрахунків за товари (послуги) за рахунок кредитних коштів не суперечить вимогам законодавства.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 3122842E6867E6540400000150F000044230000
Дійсний до: 18.02.2022 14:29:55

Національний банк України

57-0009/20338

від 24.04.2020 10:47:41

Водночас зауважуємо, що безготівкові розрахунки – перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів (Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті¹).

Таким чином, переказ коштів з рахунку клієнта/платника або кредитодавця на рахунок отримувача/підприємця є безготівковою операцією, незалежно від того чи був використаний електронний платіжний засіб для його ініціювання та які кошти платника були перераховані – власні або кредитні.

Також, користуючись нагодою зауважуємо, що розрахунки, здійснені за допомогою банківських систем дистанційного обслуговування (Приват24, Монобанк, Ощад24/7 тощо) та/або сервісів переказу коштів (Liqpay, Portmone, iPay тощо), є безготівковими розрахунками, оскільки переказ коштів здійснюється з рахунку платника, а кошти зараховуються на рахунок отримувача. Банківські системи дистанційного обслуговування та сервіси переказу коштів є лише каналами/інструментами, що дозволяють ініціювати такий переказ. Зазначену позицію просимо враховувати під час надання податкових консультацій платникам податків.

2) Стосовно віднесення операції з переказу коштів в безготівковій формі без використання електронного платіжного засобу до розрахункової операції у розумінні Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон про РРО).

Маємо зазначити, що відповідно до Закону про РРО розрахункова операція – приймання від покупця готівкових коштів, платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо за місцем реалізації товарів (послуг), видача готівкових коштів за повернутий покупцем товар (ненадану послугу), а у разі застосування банківської платіжної картки – оформлення відповідного розрахункового документа щодо оплати в безготівковій формі товару (послуги) банком покупця або, у разі повернення товару (відмови від послуги), оформлення розрахункових документів щодо перерахування коштів у банк покупця.

З огляду на це, вважаємо, що розрахунки за товари (послуги), що були здійснені шляхом безготівкового переказу коштів з рахунку платника без використання електронного платіжного засобу на рахунок отримувача, не належать до розрахункових операцій у розумінні Закону про РРО.

3) Щодо звернення ФОП Кутової М. В. стосовно застосування реєстратора розрахункових операцій під час оплати товарів/послуг у безготівковій формі, то маємо зазначити таке.

---

¹ затвердженої Постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 № 22 (зі змінами)

Правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг визначено Законом про РРО.

Контроль за додержанням суб'єктами господарювання порядку проведення розрахунків за товари (послуги), інших вимог цього Закону здійснюють органи доходів і зборів (стаття 15 Закону про РРО).

Отже, питання застосування реєстраторів розрахункових операцій відноситься до компетенції Державної податкової служби України.

Разом з цим, на нашу думку, у разі здійснення розрахунку у безготівковій формі (переказ коштів з рахунку платника на рахунок отримувача без використання електронного платіжного засобу за місцем реалізації товарів/ послуг) суб'єкт господарювання, що продає товар/надає послугу, не зобов'язаний використовувати реєстратор розрахункових операцій.

Директор Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку

Олексій ШАБАН